

efter Aar udskyder sit Arbejde og ikke kommer til noget Resultat. Vort Folk kan ikke finde sig i, at der Aar efter Aar anvendes uhyre Summer i militære Øjemed, og at det hele skydes ud til Ordning i en uvis Fremtid. Jeg tror, at det danske Folk bestemt maa kræve, at der tages Standpunkt overfor de stærkt voksende Militærudgifter og ogsaa overfor Spørgsmaalet om Københavns Befæstning. Derfor kan den højtærede Minister ikke vel, synes jeg, længere benytte sig af Forsvarskommissionen. Den har været til fortrinligt Gavn for Systemskiftets Mænd, idet de overfor utaalmodige Vælgere stadig have kunnet henvise til Forsvarskommissionen og sige: Ti stille, tal ikke om vort Militærvæsen, alt dette hviler i en Kommission, og før denne har talt, have vi ingenting at beklage os over. Den Tale gaar ikke længere. Regeringen har ved et Par Valg brugt Forsvarskommissionen som et Skjold for de stærkt voksende militære Udgifter, vi have faaet, siden vi fik Systemskiftet, derfor er der Grund til nu fra Folketingets Side at udtale sig herimod, og det forekommer mig, at Trontalen netop giver Lejlighed til at fremsætte det Forslag, som er stillet af os.

Jeg spurgte den højtærede Minister, om han fremdeles roligt vilde finde sig i, at Landstinget Aar efter Aar sylter Spørgsmaalet om den kommunale Valgret. Den højtærede Minister haabede, at dette Forslag i Aar vilde blive behandlet i begge Ting. Ja, men det er ikke nok, at det bliver behandlet, det ere vi ikke tilfredse med. Det er nu blevet behandlet i Rigsdagen i over en Menneskealder, nu ville vi gerne se Handling og ville ikke længere nøjes med Ord. Det glædede mig imidlertid at høre den højtærede Minister sige, at hvis Landstinget vilde fare frem paa samme Maade som hidtil overfor denne Sag, vilde han benytte alle lovlige Midler. Hvad nu den højtærede Minister sigter til her, er ikke godt at vide, men jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister herved har villet give til Kende, at han ikke længere er til Sinds at finde sig i, at denne Sag syltes ned oppe i Landstinget, men at han vil benytte de Midler, Forfatningen hjemler, til at faa en Ordning paa denne Sag. Det skulde glæde mig, om den højtærede Minister virkelig vil lade Handling følge paa Ordene og ved en kraftig Politik overfor Landstinget give til Kende, at nu er det en Sag, som skal gennemføres, nu ville vi ikke længere vente paa den.

Den højtærede Minister indrømmede,

at vi her i Landet tidligere for stærkt havde draget Kongens Person frem. Deri er jeg enig med den højtærede Minister. Højre har stærkt draget Kongens Person frem, har gjort det med Fordel, har dækket sig bag hans uansvarlige Person, men vi skulle netop ikke komme ind paa den samme Vej, vi skulle ikke ogsaa her gaa i Højres gamle Spor, vi skulle holde Kongens Person helt udenfor.

Saa siger den højtærede Konseilspræsident, at i 1901 havde vi ogsaa en Trontale, og Folketinget gav Svar derpaa, og for det Forslag til Beslutning, som da forelaa, stemte Socialdemokraterne. Situationen nu er dog himmelvidt forskellig fra Situationen den Gang. Det, som var Grunden til, at Folketinget da ønskede at give et Svar paa Trontalen, var, at vi havde faaet et Systemskifte, at det var lykkedes os at trænge Højre bort fra Magten og at faa andre Mænd satte i deres Sted. Det var det, som særligt gav sig Udtryk i den den Gang vedtagne Beslutning. Men hvis den højtærede Minister vil læse min Tale igennem og læse den Motivering, med hvilken Socialdemokraterne den Gang stemte for Trontalen, vil han sikkert ikke finde nogen som helst Grund til at forbydes eller finde, at vi have forandret vor Stilling i denne Sag.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Den fremsatte Paastand om Overgang til Dagsordenen (se ovenfor)
forkastedes med 79 Stemmer mod 21.

Formanden: Vi gaa da tilbage til den paa Dagsordenen opførte Sag med de til den stillede Ændringsforslag.

Zahle: Som jeg allerede før bemærkede, er det det Partis Mening, paa hvis Vegne jeg i Dag har den Ære at føre Ordet, at en Programudtalelse fra et Ministerium efter et Valg og i øvrigt efter store Begivenheder i Folket og Statsstyrelsen er ganske paa sin Plads. Men naar en Trontale er holdt, er det lige saa givet, at det er paa sin Plads, at Folkerepræsentationen giver et Svar, som baade i Form og Indhold er af en saadan Beskaffenhed, at det sømmer sig for en Folkerepræsentations Værdighed at fremsætte det.

Det er efter vort Skøn ogsaa et godt Middel, i alt Fald naar det ikke bliver